



BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

Woensdag

03-05-2017

Voormiddag

Mercredi

03-05-2017

Matin

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	centre démocrate Humaniste
VB	Vlaams Belang
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PTB-GO!	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture!
Vuye&Wouters	Vuye&Wouters
PP	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 54 0000/000	Parlementair stuk van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)
CRABV	Beknopt Verslag (witte kaft)	CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture blanche)
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (witte kaft)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (couverture blanche)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be	www.lachambre.be
e-mail : publicaties@dekamer.be	e-mail : publications@lachambre.be

INHOUD

- Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de bevoegdheden van de militaire politie" (nr. 18107) 1
Sprekers: Veli Yüksel, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van de heer Stéphane Crusnière aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de eventuele verlenging en versterking van de missie in Afghanistan" (nr. 18127) 2
Sprekers: Stéphane Crusnière, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van mevrouw Julie Fernandez Fernandez aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de relatie tussen Defensie en de jeugd" (nr. 18129) 3
Sprekers: Julie Fernandez Fernandez, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de informele zitting van de EU-ministers van Defensie" (nr. 18139) 5
Sprekers: Veli Yüksel, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de NAVO-top in Brussel" (nr. 18140) 6
Sprekers: Veli Yüksel, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van de heer Peter Buysrogge aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de missie boven Mosul op 17 maart 2017" (nr. 18142) 8
Sprekers: Peter Buysrogge, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken
- Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de aanpak van pestgedrag onder militair personeel" (nr. 18147) 9
Sprekers: Veli Yüksel, Steven Vandeput, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken

SOMMAIRE

- Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "les compétences de la police militaire" (n° 18107) 1
Orateurs: Veli Yüksel, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de M. Stéphane Crusnière au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la prolongation et le renforcement éventuels de la mission en Afghanistan" (n° 18127) 2
Orateurs: Stéphane Crusnière, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de Mme Julie Fernandez Fernandez au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "les relations entre la Défense et la jeunesse" (n° 18129) 3
Orateurs: Julie Fernandez Fernandez, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la réunion officieuse des ministres européens de la Défense" (n° 18139) 5
Orateurs: Veli Yüksel, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "le Sommet de l'OTAN de Bruxelles" (n° 18140) 6
Orateurs: Veli Yüksel, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de M. Peter Buysrogge au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la mission du 17 mars 2017 à Mossoul" (n° 18142) 8
Orateurs: Peter Buysrogge, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique
- Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la lutte contre le harcèlement au sein du personnel militaire" (n° 18147) 9
Orateurs: Veli Yüksel, Steven Vandeput, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGINGCOMMISSION DE LA DEFENSE
NATIONALE

van

du

WOENSDAG 3 MEI 2017

MERCREDI 3 MAI 2017

Voormiddag

Matin

La réunion publique de commission est ouverte à 10.40 heures et présidée par Mme Karolien Grosemans. De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.40 uur en voorgezeten door mevrouw Karolien Grosemans.

01 Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de bevoegdheden van de militaire politie" (nr. 18107)

01 Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "les compétences de la police militaire" (n° 18107)

01.01 Veli Yüksel (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het regeerakkoord staat: "Met het oog op het kunnen optreden bij verkeersinbreuken, zal de bevoegdheid van de militaire politie worden uitgebreid. Dit kan echter niet tot gevolg hebben dat de militaire politie wordt ingeschakeld ter vervanging van de reguliere politiediensten".

Ik heb de volgende vragen.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot een uitbreiding van de bevoegdheden van de militaire politie?

Welke bevoegdheden voor optreden bij verkeersinbreuken schuift u naar voren, enkel administratieve boetes of ook strafrechtelijke procedures?

Ten slotte, hoe voorziet u de opvolging van deze verkeersinbreuken? Via het parket of op administratieve wijze?

01.01 Veli Yüksel (CD&V): L'accord de gouvernement prévoit que les compétences de la police militaire seront élargies mais pas qu'elle devra intervenir pour remplacer les services de police réguliers.

Où en est-on sur le plan de l'élargissement de ces compétences? Lesquelles auront les MP en matière d'infractions routières? Ne pourront-ils infliger que des amendes administratives ou pourront-ils intenter aussi des procédures pénales? Comment sera assuré le suivi de ces infractions routières, par le parquet ou par la voie administrative?

01.02 Minister Steven Vandeput: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Yüksel, binnen Defensie is een werkgroep opgericht om de uitbreiding van de bevoegdheden van de militaire politie inzake verkeer te bestuderen. Deze werkgroep heeft nog niet definitief bepaald welke inbreuken concreet onder de uitbreiding van de bevoegdheden van de militaire politie zouden kunnen vallen. Er zijn dus nog geen wetswijzigingen voorgesteld om die nieuwe bevoegdheden te kunnen toekennen aan de militaire politie.

01.02 Steven Vandeput, ministre: Un groupe de travail a été mis sur pied au sein de la Défense. Il a été chargé d'étudier l'élargissement des compétences de la police militaire en matière de circulation. Il n'y a toujours pas de conclusion définitive. Par conséquent, aucune modification législative n'a encore été proposée.

01.03 Veli Yüksel (CD&V): Dank u wel, mijnheer de minister.

Is er een timing vooropgesteld? Wanneer zal die werkgroep met de voorstellen komen?

01.03 Veli Yüksel (CD&V): Existe-t-il un calendrier à cet effet?

01.04 Minister **Steven Vandeput**: Op die vraag moet ik, voorlopig, het antwoord schuldig blijven. Ik zal u die bezorgen.

01.04 **Steven Vandeput**, ministre: Je vous le communiquerai.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Question de M. Stéphane Crusnière au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la prolongation et le renforcement éventuels de la mission en Afghanistan" (n° 18127)

02 Vraag van de heer Stéphane Crusnière aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de eventuele verlenging en versterking van de missie in Afghanistan" (nr. 18127)

02.01 **Stéphane Crusnière** (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, je me permets de vous interroger concernant le renforcement et la prolongation éventuels de la mission de l'Alliance en Afghanistan.

En effet, le secrétaire général de l'OTAN a évoqué la possibilité de renforcer et de prolonger la mission actuelle de l'OTAN en soutien aux forces afghanes dans leur lutte contre les insurgés islamistes.

Ces dernières semaines furent meurtrières, plusieurs membres des forces de sécurité et de nombreux civils ont été tués par les talibans. Selon certaines sources, 135 nouvelles recrues ont été tuées dans une base située au nord du pays.

Monsieur le ministre, je souhaite dès lors vous poser les questions suivantes.

Que pensez-vous de l'idée émise par le secrétaire général de l'OTAN?

D'après M. Stoltenberg, une décision devrait être prise dans le courant du mois de juin, pouvez-vous nous expliquer quelle attitude prendra la Belgique dans ce cadre? Le gouvernement belge est-il prêt à étudier la possibilité d'augmenter la présence des soldats belges au sein de cette mission?

02.02 **Steven Vandeput**, ministre: Madame la présidente, monsieur Crusnière, dans son approche visant à contribuer à la stabilité en dehors de ses frontières, l'OTAN entreprend plusieurs actions dans le cadre large du Defence and Related Security Capacity Building afin d'aider certaines nations à mieux mener la lutte contre le terrorisme, entre autres au Moyen-Orient et en Afghanistan.

La situation en Afghanistan demeure très instable et les structures de sécurité comme les Afghan National Defence and Security Forces ne peuvent pas faire face aux défis sécuritaires futurs sans assistance internationale. L'OTAN étudie actuellement les besoins à long terme afin de quantifier les domaines d'action et d'assistance internationales.

Après l'élaboration d'une feuille de route pour le futur de l'Afghanistan, l'OTAN mènera un processus de *force generation*. À l'heure actuelle, nous ne disposons pas de données assez concrètes pour étudier une possible contribution belge à cette opération.

02.01 **Stéphane Crusnière** (PS): De secretaris-generaal van de NAVO sprak over de mogelijke verlenging en versterking van de NAVO-missie ter ondersteuning van de Afghaanse troepen in hun strijd tegen de islamistische opstandelingen. De voorbije weken waren bijzonder bloedig.

Wat vindt u van dit idee van de NAVO-secretaris-generaal? Welk standpunt zal België innemen? Is de regering bereid te onderzoeken of er meer Belgische soldaten ingezet kunnen worden in het kader van deze missie?

02.02 Minister **Steven Vandeput**: Om de stabiliteit buiten de grenzen te verbeteren staat de NAVO bepaalde landen bij in hun strijd tegen het terrorisme, met name in het Midden-Oosten en in Afghanistan.

De situatie in Afghanistan is nog steeds erg instabiel en zonder internationale hulp zijn de lokale instanties niet in staat de veiligheidsuitdagingen aan te gaan. De NAVO bestudeert momenteel de langetermijnbehoeften en zal na het uitwerken van een stappenplan een *force generation process* opzetten. We beschikken niet over gegevens die voldoende concreet zijn om een

eventuele Belgische bijdrage te onderzoeken.

02.03 Stéphane Crusnière (PS): Merci, monsieur le ministre.

Je prends acte de votre réponse.

Pour l'instant, il n'y a pas de demande particulière, ni de position prise en la matière. Nous resterons évidemment attentifs aux demandes éventuelles et au suivi.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Question de Mme Julie Fernandez Fernandez au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "les relations entre la Défense et la jeunesse" (n° 18129)

03 Vraag van mevrouw Julie Fernandez Fernandez aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de relatie tussen Defensie en de jeugd" (nr. 18129)

03.01 Julie Fernandez Fernandez (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, mon groupe attend avec impatience un débat sur une de ses propositions demandant que de nouvelles initiatives soient prises par votre département vis-à-vis des jeunes qui seraient intéressés par une formation ou carrière au sein de celui-ci.

La Défense doit favoriser l'interaction armée-nation et le développement d'un esprit de citoyenneté et doit faire connaître tout l'éventail de son action auprès de la jeunesse qui le désire. Certaines initiatives avaient été prises notamment par le statut de l'Engagement volontaire militaire (EVM) ou les stages jeunes de la Défense.

Ces stages sont hélas largement méconnus et le statut EVM, qui s'adresse plus particulièrement aux jeunes en difficulté sur le marché de l'emploi, n'a qu'un succès très, même trop limité, comme l'ont prouvé encore dernièrement les débats parlementaires.

Par ailleurs, l'ancien ministre de la Défense, André Flahaut, avait élaboré une loi qui instaurait un "service d'utilité collective" (SUC). Le but était d'engager des jeunes dans l'armée pour réaliser des tâches d'utilité collective et rendre service à la société après une formation de base, ce qui représentait pour eux une manière d'intégrer l'armée en se rendant utiles. Si la loi a bien été adoptée par la Chambre, les arrêtés d'application n'ont, pour leur part, jamais vu le jour.

J'aimerais dès lors, monsieur le ministre, vous poser les questions suivantes.

Comptez-vous mener une étude sur les différentes initiatives prises par le passé - comme l'Engagement volontaire militaire (EVM), le service d'utilité collective (SUC), les *active recruiters* et les stages jeunes - afin d'attirer les jeunes intéressés au sein de l'armée et de voir comment les améliorer et surtout les rendre attractives auprès des jeunes? Quels sont vos objectifs en la matière?

Des initiatives de soutien matériel aux mouvements de jeunesse sont-elles prévues pour cet été à l'instar des années précédentes?

03.02 Steven Vandeput, ministre: Madame la présidente, madame

03.01 Julie Fernandez Fernandez (PS): Mijn fractie wacht ongeduldig op een debat over het PS-voorstel om nieuwe initiatieven te ontwikkelen voor jongeren die geïnteresseerd zijn in Defensie. De bestaande initiatieven, zoals de Vrijwillige Militaire Inzet (EVM) en de jongerenstages bij Defensie, zijn te weinig bekend. Gewezen minister van Landsverdediging André Flahaut had een wet uitgewerkt tot invoering van de vrijwillige dienst van collectief nut (DCN). De toepassingsbesluiten van deze wet werden echter nooit uitgevaardigd.

Zult u de in het verleden genomen initiatieven onderzoeken om ze aantrekkelijker te maken? Zijn er initiatieven voor materiële steun aan jeugdbewegingen gepland voor deze zomer?

03.02 Minister Steven Vandeput:

Fernandez Fernandez, le EVMI a été suspendu, vu le manque d'intérêt de la part des jeunes et la concurrence avec le statut à durée limitée. Le service d'utilité collective, quant à lui, n'a jamais vraiment vu le jour. Depuis 2010, les stages pour les jeunes ont été réorientés pour mieux traduire la réalité militaire. Ces priorités se sont principalement traduites dans le choix des stages et des activités proposées aux jeunes. Des stages spécifiques techniques en rapport avec les fonctions techniques critiques ont été créés. La Défense organise également des stages de découverte pour des fonctions de combat, des journées d'immersion et des journées d'entraînement sportif pour les futurs jeunes postulants.

Pour 2017, les stages pour les jeunes comptent 478 places et les inscriptions sont au nombre de 1 237. Par ailleurs, en matière de mouvements de jeunesse, chaque année, des lieux de bivouac sont mis à disposition, et cela gratuitement. Les procédures sont consultables sur le site de la Défense.

Enfin, des tentes, des lits de camps et d'autres types de matériel peuvent être sollicités. Pour certaines de ces demandes, des coûts sont facturés. Je voudrais ajouter que normalement, nous travaillons en collaboration avec les Communautés pour la mise à disposition du matériel.

De EVMI werd opgeschort wegens een gebrek aan interesse bij de jongeren. De DCN werd nooit echt gerealiseerd. In 2010 werden de jongerenstages geheroriënteerd. Er kwamen technische stages, gekoppeld aan de technische knelpuntfuncties. Defensie organiseert ervaringsstages voor gevechtsfuncties, inlevingsdagen en sporttrainingsdagen voor jongeren die in de toekomst willen solliciteren.

Voor 2017 zijn er 478 jongerenstageplaatsen, voor 1.237 inschrijvingen. Defensie stelt voorts elk jaar gratis bivakplaatsen ter beschikking van jeugdbewegingen. Jeugdbewegingen kunnen materiaal aanvragen, wel worden bepaalde kosten soms aangerekend. We werken samen met de Gemeenschappen om materiaal ter beschikking te stellen.

03.03 Julie Fernandez Fernandez (PS): Madame la présidente, je remercie bien évidemment le ministre pour la réponse complète et chiffrée qu'il nous a donnée. Cela prouve un réel intérêt pour les stages.

Il ne m'a pas répondu au sujet du service d'utilité collective, mais cela fera peut-être l'objet d'une prochaine question. Ainsi que je le disais, cela n'a jamais été mis en application. Ma question visait à savoir si vous y voyez un intérêt ou une réflexion pour l'avenir.

03.04 Steven Vandeput, ministre: Je peux vous répondre: on fait beaucoup d'investissements pour attirer les jeunes vers la Défense. Et je crois qu'il faut se focaliser sur ce qui fonctionne.

Et bien qu'on ne fasse pas beaucoup de publicité, nous devons constater trois inscriptions pour chaque place dans les stages des jeunes. C'est là qu'il faut, selon moi, investir et étudier comment ouvrir davantage de places et faire plus de publicité.

On pourrait prendre beaucoup d'autres initiatives, mais les multiplier ne contribuera pas nécessairement à une meilleure connaissance de la Défense.

03.05 Julie Fernandez Fernandez (PS): J'ai eu ma réponse.

Je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03.03 Julie Fernandez Fernandez (PS): Ik wilde weten of er in de toekomst nagedacht zal worden over de DCN.

03.04 Minister Steven Vandeput: We moeten ons concentreren op wat goed werkt, zoals de stages. Mijns inziens moeten we daarin investeren en moeten we bekijken hoe we nog meer stageplaatsen kunnen creëren.

04 Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de informele zitting van de EU-ministers van Defensie" (nr. 18139)

04 Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la réunion officieuse des ministres européens de la Défense" (n° 18139)

04.01 Veli Yüksel (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op 26 en 27 april vond in Valletta (Malta) een informele bijeenkomst plaats van de EU-Ministers van Defensie. Deze vergadering bouwt voort op de conclusies van de Europese Raad van december 2016 over het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, waar gepleit werd voor een verdere uitbouw en integratie van dit beleid, en dient als voorbereiding op de formele bijeenkomst van de EU-Ministers van Defensie eind deze maand en de Europese Raad van volgende maand.

Het afgelopen jaar stelde de Europese Commissie reeds een aantal documenten voor die als basis dienen voor deze verdere uitwerking van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid: het strategisch document *Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe – A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy* van 28 juni 2016 van de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, Federica Mogherini, dat inzet op een meer geïntegreerde defensiesamenwerking binnen de Europese Unie; voorstellen van de hoge vertegenwoordiger tot implementatie van deze global strategy in *Implementation Plan on Security and Defence*; en de mededeling van de Europese Commissie met betrekking tot het Europees Defensieactieplan met inbegrip van een Europees Defensiefonds.

Ik heb volgende vragen voor u, mijnheer de minister.

Welke richtlijnen voor de formele bijeenkomst van de EU-ministers van Defensie van deze maand en de Europese Raad van volgende maand werden aangenomen om de verdere uitwerking en integratie van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid te bewerkstelligen?

Welk standpunt heeft u namens ons land ingenomen op deze informele bijeenkomst en welke standpunten zal u verdedigen op de formele bijeenkomst van deze maand?

Hoe kijkt u naar de evolutie met betrekking tot het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid op middellange en lange termijn?

04.02 Minister Steven Vandeput: Mijnheer Yüksel, sta mij toe eerst en vooral te vermelden dat de bijeenkomst van 26 en 27 april een informele bijeenkomst was. Dat wil zeggen dat daar geen bindende beslissingen werden genomen en dat er ook geen formele standpunten werden geformuleerd. Het was meer een bijeenkomst om de overdracht van het voorzitterschap wat luister bij te zetten.

In elk geval, in Malta is er onder meer gesproken over de positie van Europa's betrouwbare veiligheidspartner, over de operatie in de Middellandse Zee en voor de Libische kust, de operatie Sophia, en over het beter benutten van de European battle groups (EBG's.) Daarnaast ging het ook over het minder vrijblijvend maken van de Europese samenwerking op het vlak van veiligheid en defensie.

Ik meen dat informeel een aantal aanzetten is gegeven om concrete stappen vooruit te doen. Ons land is steeds voor meer integratie en

04.01 Veli Yüksel (CD&V): La rencontre officieuse des ministres européens de la Défense qui a eu lieu à La Valette les 26 et 27 avril s'est appuyée sur les conclusions du Conseil européen de décembre 2016 à propos de la politique de sécurité et de défense commune. On y a préparé la rencontre officielle des ministres européens de la Défense qui se tiendra à la fin de ce mois ainsi que le Conseil européen du mois prochain. La Commission européenne a présenté l'an dernier un certain nombre de documents qui serviront de base à la poursuite de cette politique.

Quelles lignes directrices y ont-elles été adoptées pour réaliser la poursuite et l'intégration de la politique de sécurité et de défense commune? Quel a été le point de vue défendu par le ministre lors de cette rencontre officieuse et quelles positions défendra-t-il lors la rencontre officielle? Comment le ministre perçoit-il l'évolution de la politique de sécurité et de défense commune à moyen et à long terme?

04.02 Steven Vandeput, ministre: La réunion des 26 et 27 avril était officieuse car elle n'a débouché sur aucune décision contraignante ni aucune prise de position officielle.

Il y a été notamment question du positionnement de l'Europe en tant que partenaire dans le domaine de la sécurité, mais aussi des opérations menées en Méditerranée et au large des côtes libyennes, de l'utilisation plus efficace des European Battle Groups (EBG) et d'une

voor meer samenwerking en neemt ook het voortouw op dat vlak, onder andere door het gezamenlijk met onze partnerlanden ontwikkelen van capaciteiten. Wat de marine betreft, doen wij dat bijvoorbeeld met de Nederlanders. Wat de NH90 betreft, doen wij dat met een aantal andere landen. Wij zoeken ook samen met andere landen hoe wij bijkomende capaciteit kunnen ontwikkelen.

In elk geval was de algemene teneur van de bijeenkomst er een van urgentie en was er de door allen gedeelde wil om tot een goede oplossing te komen voor de Unie en haar lidstaten, zonder evenwel met de NAVO in concurrentie te treden.

coopération européenne moins facultative en matière de sécurité et de défense.

Notre pays est favorable à une intégration et à une coopération renforcées et donne l'exemple, par le biais notamment de la coopération avec nos pays partenaires.

La réunion a été l'occasion d'exprimer le vœu partagé d'élaborer une solution pour l'UE, sans entrer en concurrence avec l'OTAN.

04.03 Veli Yüksel (CD&V): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

Uiteraard gaat het over een informele voorbereidende bijeenkomst. U hebt niet geantwoord op de vraag of er eind deze maand nieuwe elementen zullen kunnen worden toegevoegd aan de positiebepaling van ons land. Een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid op middellange termijn betekent uiteraard een versterking voor ons land maar ook voor Europa. Daarmee kunnen we de problemen en uitdagingen die op ons afkomen, beter van antwoord dienen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04.03 Veli Yüksel (CD&V): Une politique de sécurité et de défense commune renforcerait la Belgique et l'Europe. De nouveaux éléments viendront-ils nourrir la prise de position de notre pays à la fin du mois?

05 Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de NAVO-top in Brussel" (nr. 18140)

05 Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "le Sommet de l'OTAN de Bruxelles" (n° 18140)

05.01 Veli Yüksel (CD&V): Op 25 mei vindt in Brussel inderdaad een NAVO-top plaats om de NAVO aan de nieuwe veiligheidssituatie aan te passen, alsook om de uitgaven voor defensie en de verdeling voor de lidstaten te bespreken. Op 2 mei ontving de eerste minister Michel de heer Stoltenberg, secretaris-generaal van de NAVO. Welke standpunten met betrekking tot defensie- en veiligheidsmateries, werden op die ontmoeting tussen de NAVO en ons land uitgewisseld?

05.01 Veli Yüksel (CD&V): Un Sommet de l'OTAN se tiendra à Bruxelles le 25 mai. Le premier ministre a reçu hier le secrétaire général de l'OTAN, Jens Stoltenberg.

Wat is het doel van de NAVO-top op 25 mei?

Sur quoi a porté cette concertation? En quoi la politique du président Trump et de son gouvernement aura-t-elle une incidence sur la politique de l'OTAN? Quelles positions la Belgique défendra-t-elle lors de cette réunion?

Wat is het standpunt van de nieuwe Trumpadministratie betreffende de NAVO? Die blaast namelijk tegelijk warm en koud. Hoe schat u de impact in van die nieuwe administratie op het NAVO-beleid betreffende Rusland en betreffende de uitgaven voor defensie?

Welke standpunten zal ons land tijdens de NAVO-top innemen?

05.02 Minister Steven Vandeput: Mijnheer Yüksel, eerst en vooral moet ik vermelden dat men niet meer spreekt over een NAVO-top, maar wel over een speciale vergadering van de NAVO. Kennelijk is, wat dat betreft, nomenclatuur nogal belangrijk.

05.02 Steven Vandeput, ministre: C'est une réunion spéciale et non plus un Sommet de l'OTAN qui se tiendra en mai.

Ten eerste, voor uw vraag over wat besproken werd tijdens de

Quant à la teneur de l'entretien

ontmoeting gisteren van eerste minister Michel en NAVO-secretaris-generaal Stoltenberg, moet ik u doorverwijzen naar de eerste minister. Aangezien ik daar zelf niet aanwezig was, heb ik daarover geen informatie te geven.

Ten tweede, wat de speciale vergadering van de NAVO betreft, hebt u in feite reeds aangehaald wat de gewenste te bereiken elementen zijn. Eerst en vooral zal gepraat worden over de aanpassing van de NAVO aan de nieuwe veiligheidssituatie, specifiek met aandacht voor de bijdrage die de NAVO als dusdanig kan leveren in de strijd tegen terrorisme. Daarnaast, uiteraard, zal er voortgepraat worden over de *defence pledge*, zoals die destijds in Wales is ondertekend en goedgekeurd en in Warschau deels bevestigd werd. Tot slot, zal bekeken worden op welke basis de lasten kunnen worden verdeeld.

Ten derde, u vraagt mijn standpunt met betrekking tot de Trumpadministratie en de organisatie NAVO an sich. Ik heb kennis kunnen nemen van Trumps soepelere houding tegenover de NAVO. In elk geval heeft Trump inmiddels vastgesteld dat hij best allianties maakt. Naar mijn aanvoelen is de Amerikaanse buitenlandse politiek inhoudelijk niet zozeer veranderd. Er wordt echter wel een andere toon gebruikt dan in het verleden: men communiceert veeleer actiegericht in plaats van in diplomatieke bewoordingen die men normaal gezien hanteert.

Voor de standpunten die ons land zal innemen op de NAVO-top, moet ik u verwijzen naar andere ministers, want de speciale vergadering van de NAVO zal worden georganiseerd op het niveau van de staatshoofden en regeringsleiders. Bijgevolg zal het Belgische standpunt worden verwoord door de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken.

05.03 Veli Yüksel (CD&V): Mijnheer de minister, bedankt voor uw diplomatisch antwoord.

Ik meen dat het een belangrijke top wordt. De kwestie die voor veel discussie zal zorgen, is natuurlijk de bijdrage die ons land en alle lidstaten moeten betalen aan de NAVO.

05.04 Minister Steven Vandeput: Mijnheer Yüksel, u moet goed een onderscheid maken. Enerzijds, is er de financiering van de NAVO, waar iedereen doet wat moet en de niet-Amerikaanse leden meer dan 70 % betalen. Anderzijds, vragen de grote NAVO-partners dat de nationale defensie-inspanningen worden verhoogd. Over de financiering van de NAVO is er geen enkel dispuut.

05.05 Veli Yüksel (CD&V): Daarover zijn we het eens.

Het gaat over de nationale uitgaven in NAVO-verband. Daarover zal een discussie plaatsvinden. De vraag is hoe wij ons in dat debat zullen positioneren. Welke nieuwe engagementen zullen wij ter zake formuleren of bevestigen? Dat is wat ons interesseert. Wij zullen ook de eerste minister hierover aanspreken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

entre le premier ministre et Jens Stoltenberg, je vous renvoie au premier ministre en personne.

Lors de la réunion spéciale de l'OTAN, il sera question de l'adaptation de l'OTAN à la nouvelle situation en matière de sécurité, la lutte contre le terrorisme faisant l'objet d'une attention particulière, du *defence pledge* et du *burden sharing*.

Le président Trump a adopté une position plus souple et entend maintenir les alliances. Sur le fond, la politique étrangère américaine n'a pas changé mais la tonalité est différente: davantage axée sur l'action et moins sur les discours diplomatiques.

S'agissant de la position que défendra la Belgique à la réunion spéciale de l'OTAN, je vous renvoie au premier ministre et au ministre des Affaires étrangères.

05.03 Veli Yüksel (CD&V): La pomme de discorde lors de la réunion sera évidemment le montant de la contribution qui doit être versée à l'OTAN.

05.04 Steven Vandeput, ministre: Le financement de l'OTAN n'est l'objet d'aucune controverse. Toutefois, les grands partenaires de l'OTAN demandent une majoration des dépenses de défense à l'échelon national.

05.05 Veli Yüksel (CD&V): Le positionnement de la Belgique dans ce débat m'intéresse. J'en toucherai un mot au premier ministre.

06 Vraag van de heer Peter Buysrogge aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de missie boven Mosul op 17 maart 2017" (nr. 18142)

06 Question de M. Peter Buysrogge au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la mission du 17 mars 2017 à Mossoul" (n° 18142)

06.01 Peter Buysrogge (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, er is al heel wat gezegd en geschreven over het betreurenswaardig nieuws van de burgerslachtoffers die op 17 maart in Mosul gevallen zijn.

Eind maart meende *The Guardian* te weten dat er Belgische betrokkenheid was bij de operatie die leidde tot deze burger-slachtoffers. Onmiddellijk sprongen een aantal collega's op de kar om dit aan te tonen. Intussen vonden meerdere commissievergaderingen plaats, waaronder een aantal opvolgingscommissies inzake buitenlandse missies. Twee weken geleden werden ook in deze commissie heel wat vragen gesteld over de burgerslachtoffers op 17 maart. U antwoordde toen dat u het officiële rapport afwachtte vooraleer een standpunt in te kunnen nemen.

Vorige week vernamen wij via de VRT dat het Belgisch leger eventueel niet betrokken zou zijn — ik gebruik de voorwaardelijke wijze. Daarom leek het mij relevant om vandaag de stand van zaken in dit dossier te vernemen.

06.02 Minister Steven Vandeput: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Buysrogge, eerst en vooral verwijst ik naar wat wij vanochtend besproken hebben in de commissie achter gesloten deuren.

De internationale coalitie voert momenteel een onderzoek en daarvan is tot op heden nog steeds geen officieel rapport gepubliceerd. Als partner in de coalitie vragen wij uiteraard om dat rapport. Laat het evenwel duidelijk zijn dat ik geen uitspraken zal doen over welke vermoedens dan ook, zolang ik niet beschik over een formeel rapport.

06.03 Peter Buysrogge (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord alsook voor uw toelichting achter gesloten deuren, vanochtend.

Volgens mij had *The Guardian* dan ook beter gefactcheckt, dit om een aantal gratuite uitlatingen te vermijden. Persoonlijk vind ik het ook storend dat een aantal collega's op diezelfde kar zijn gesprongen, om het gebrek aan transparantie van het Belgisch leger te bewijzen.

Ik begrijp dat u de officiële resultaten van het onderzoek wil afwachten. Ik wil evenwel nogmaals onderstrepen dat het Belgische leger en de F-16's in het bijzonder, steeds terughoudend zijn in de missies die worden uitgevoerd onder het motto *when there is doubt, there is no doubt*.

Het lijkt mij relevant om de opvolgingscommissie inzake buitenlandse missies op de hoogte te brengen zodra u meer weet over de resultaten, ook om na te gaan welke de mogelijkheden zijn voor publieke berichtgeving om de bevolking op de hoogte te houden.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

06.01 Peter Buysrogge (N-VA): Fin mars, le quotidien britannique *The Guardian* a estimé pouvoir affirmer que des militaires belges avaient participé à l'opération militaire qui avait fait des victimes civiles à Mossoul le 17 mars dernier. Il y a deux semaines, le ministre a déclaré dans notre commission qu'il attendait le rapport officiel. L'armée belge ne serait finalement pas impliquée dans cet incident.

Quel est l'état d'avancement du dossier?

06.02 Steven Vandeput, ministre: Je vous renvoie à la discussion à huis clos de ce matin. Nous attendons toujours le rapport officiel. Je ne ferai aucune déclaration sur des conjectures, avant d'avoir pu prendre connaissance de ce rapport.

06.03 Peter Buysrogge (N-VA): Ce quotidien britannique aurait été bien inspiré de recourir à un *fact checker*. Je n'apprécie pas du tout que certains de mes collègues aient immédiatement exploité l'information.

Je comprends que le ministre attende les résultats officiels de l'enquête, mais je tiens à souligner une fois encore que nos militaires et les pilotes de F-16 font toujours preuve d'une grande retenue dans l'accomplissement de leurs missions. Dès que le ministre en saura plus, il devra impérativement en informer la commission de suivi des opérations à l'étranger, ainsi que la population.

07 Vraag van de heer Veli Yüksel aan de minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken, over "de aanpak van pestgedrag onder militair personeel" (nr. 18147)

07 Question de M. Veli Yüksel au ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique, sur "la lutte contre le harcèlement au sein du personnel militaire" (n° 18147)

07.01 Veli Yüksel (CD&V): Mevrouw de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, deze week lezen wij in de kranten dat er een proces bezig is, ingespannen door drie Belgische officieren tegen het Belgisch leger. Dit laatste zou niet zijn opgetreden tegen pesterijen door een meerdere op de werkvloer. Uiteraard wacht ik samen met u de uitspraak af van de Brusselse arbeidsrechtbank met betrekking tot dit specifieke geval, maar toch wil ik u een aantal vragen voorleggen.

07.01 Veli Yüksel (CD&V): Selon la presse, trois officiers belges ont engagé une procédure contre l'armée belge, qui s'est abstenue de sanctionner les actes de harcèlement d'un supérieur sur le lieu de travail.

Bent u op de hoogte van de problemen waarvan sprake? Kunt u zeggen bij welke instantie het militair personeel in eerste lijn terecht kan in geval van pesterijen, stalking of ongewenst gedrag op de werkvloer? In hoeveel gevallen is dit daadwerkelijk voorgevallen in 2016 en dit jaar? Is er volgens u voldoende aandacht voor deze problematiek bij Defensie en bij uw diensten?

Le ministre est-il au fait de ce problème? À quel organisme le personnel militaire peut-il s'adresser en premier lieu en pareille occurrence? Le ministre peut-il indiquer le nombre de cas concernés par cette situation en 2016 et en 2017? Accorde-t-on une attention suffisante à ce problème?

07.02 Minister Steven Vandeput: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Yüksel, u weet dat als u verwijst naar wat dit weekend in verschillende kranten werd gepubliceerd, dit gaat over een individueel dossier. U begrijpt wellicht dat ik absoluut niet inga op welk individueel dossier ook. Het Parlement is niet de plaats om individuele gevallen en processen te bespreken. Precies daarom koesteren wij de scheiding der machten. Als het u gerust kan stellen, ik werd op de hoogte gesteld van de klachten die in de pers zijn verschenen.

07.02 Steven Vandeput, ministre: Bien entendu, je n'interviens pas dans le cadre d'un dossier individuel. J'ai toutefois été informé des plaintes qui ont été déposées.

Wat is onze omkadering? Een personeelslid van Defensie kan, naast op een van de 95 vertrouwenspersonen, ook een beroep doen op de preventieadviseur psychosociale aspecten. Bovendien kan hij voor psychosociale hulp terecht bij andere actoren zoals zijn eenheidscommandant en, meer in het algemeen, hulp zoeken via zijn hiërarchische lijn. Ten slotte, kan hij zich ook richten tot de arbeidsgeneesheer, een aalmoezenier of een moreel consulent. Bovendien staat de dienst Klachtenmanagement steeds ter beschikking om het nodige advies te verlenen. Zoals u weet, behandelt de dienst Klachtenmanagement zowel interne als externe klachten. Intern werden 95 vertrouwenspersonen aangeduid die in principe bekend moeten zijn bij de individuele militair.

Les membres du personnel de la Défense peuvent s'adresser à l'une des 95 personnes de confiance du département ou au conseiller en prévention aspects psychosociaux. Ils peuvent en outre se tourner vers d'autres personnes, comme leur commandant d'unité et, de manière plus générale, leurs supérieurs hiérarchiques. Ils peuvent également s'adresser à un médecin du travail, à un aumônier ou à un conseiller moral. De surcroît, le service de gestion des plaintes peut toujours formuler un avis au sujet de plaintes visant la Défense, aussi bien internes qu'externes.

Als men het niet meer heeft over klacht maar over procedures, dan moet er een onderscheid worden gemaakt tussen informele en formele procedures. Informele procedures en interventies kunnen worden behandeld door een vertrouwenspersoon of de preventieadviseur psychosociale aspecten. De formele procedure kan alleen door de preventieadviseur psychosociale aspecten worden behandeld. Er is dus een escalatie waarbij men eerst toegang vindt tot zijn vertrouwenspersoon waarna er eigenlijk gekeken wordt of er echt een case is of niet.

Lorsqu'une procédure est engagée, il y a lieu de distinguer s'il s'agit d'une procédure officielle ou officieuse. Les procédures officielles peuvent être traitées par une personne de confiance ou par le conseiller en prévention.

In 2016 werden zeven nieuwe formele psychosociale interventies geregistreerd en 174 informele interventies. U zult begrijpen dat ik

Seul le conseiller en prévention

voor 2017 nog geen cijfers ter beschikking heb.

Ben ik van mening dat er aan deze problematiek voldoende aandacht wordt geschonken? Ik meen dat wij alles doen wat nodig is volgens de wetgeving. Ik meen echter ook dat onze diensten gekenmerkt worden, op mijn vraag maar ook door hun eigen inzet omdat zij het belang kennen van welzijn op het werk, door een zeer proactieve houding terzake; wat ik uiteraard apprecieer.

aspects psychosociaux peut traiter la procédure officielle. L'intéressé doit dès lors s'adresser en premier lieu à la personne de confiance, après quoi une évaluation est réalisée pour déterminer si le cas mérite un suivi. En 2016, 7 interventions psychosociales officielles et 174 consultations officieuses ont eu lieu. Je ne dispose pas encore de chiffres pour 2017. J'estime que nous fournissons déjà les efforts requis par la législation, mais que nos services se montrent également très proactifs.

07.03 Veli Yüksel (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wat in de kranten verscheen, is uiteraard de aanleiding tot deze vraag, maar ik heb in mijn vraag ook aangegeven dat ik niet wens in te gaan op het concrete geval. Ik meen echter dat wij ook bij Defensie alert moeten zijn voor het ruimere kader van de aanpak van stalking, pesterijen en ongewenst gedrag. Wij moeten die zaken ook korter aanpakken.

07.03 Veli Yüksel (CD&V): Je pense que la Défense doit également élargir sa perspective en matière de lutte contre le harcèlement, qu'il soit moral ou sexuel, et que nous devons être plus réactifs en la matière. Le ministre peut-il évaluer l'évolution du problème en fonction des plaintes?

U hebt de procedures toegelicht en de instanties die daarvoor bij Defensie gecreëerd zijn. Op basis van de cijfers van 2016 alleen kan ik natuurlijk geen conclusies trekken over het toenemen of afnemen van deze problemen in vergelijking met de voorbije jaren. In elk geval moet stalking, pesterijen en dergelijke, voldoende aandacht krijgen.

Kunt u mij op basis van de klachten niet zeggen of de problematiek beheersbaar blijft en toeneemt of afneemt?

07.04 Minister Steven Vandeput: Mijnheer Yüksel, u moet goed het onderscheid maken tussen de formele en de informele procedures in de aantallen die ik u gegeven heb.

07.04 Steven Vandeput, ministre: Dans les statistiques, il convient d'opérer une nette distinction entre les procédures officielles et officieuses. Le nombre de procédures officielles est très limité, or en pourcentage, une évolution de 8 à 7 par an représente une grande différence. La procédure officieuse consiste en un entretien avec la personne de confiance. L'intéressé bénéficie d'une meilleure protection s'il engage une procédure officielles, mais il s'agit alors de faits très graves.

Zeker wat de formele procedures betreft spreekt men over de wet van de kleine getallen. Dit jaar kunnen er bijvoorbeeld zeven klachten zijn geweest en vorig jaar acht. Procentueel zijn dat natuurlijk enorme verschillen. Het is heel belangrijk goed het onderscheid te maken tussen informeel en formeel. Informeel komt er eigenlijk op neer dat men bij de vertrouwenspersoon langsgaat, waar een gesprek wordt gevoerd. Men brengt de mensen samen om het probleem te bespreken, men geeft mekaar de hand en de zaak is voorbij. Zodra men tot een formele procedure overgaat is het natuurlijk ook zo dat betrokkene een betere bescherming geniet, in die zin dat men hem geen mutatie kan opleggen en dergelijke. Dan gaat het natuurlijk over ernstige feiten.

Il est malaisé de faire une comparaison avec le passé, étant donné que de nombreux éléments ont changé ces dernières années sur le plan réglementaire. Faute de donnée de référence, je ne

U vraagt welke mogelijke evoluties zich aandienen. Het is echter moeilijk om vergelijkingen met het verleden te maken, omdat er inzake de reglementaire achtergrond van zaken, zoals de invulling van de vertrouwenspersoon, de jongste jaren wel een en ander gebeurd is. Het vergelijken van procedures wordt dus zeer moeilijk

omdat deze erg verschillen.

peux pas juger s'il est significatif
d'avoir sept procédures officielles
pour 30 000 travailleurs.

Ik kan mij niet uitspreken over de vraag of zeven formele procedures
op 30 000 werknemers veel of weinig is. In dat verband heb ik geen
benchmarks.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Wij zijn hiermee aan het einde gekomen van deze vergadering.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.13 uur.

La réunion publique de commission est levée à 11.13 heures.